

Statsadvokaten i København
Kampmannsgade 1
1604 København V

Århus den 19. september 2016

Jeg klager hermed over afslaget fra Københavns Vestegns Politi dateret 7. september 2016 med sagsnummer 0700-10170-01102-16.

Københavns Vestegns Politi har genbehandlet min anmodning om temaindsigt i bødeforlæg vedrørende arbejdsmiljøloven og fastholder sit afslag.

Afslaget begrundes med, at ressourceforbruget ved behandlingen af aktindsigt anses at være uforholdsmæssigt stort (punkt 1).

Afslaget begrundes desuden med, at politiet ikke anser aktindsigtsanmodningen som led i journalistisk arbejde, og at jeg på trods af samarbejdet med Ugebrevet A4/avisen.dk ikke kan anses for at repræsentere et massemedie. På den baggrund er det Københavns Vestegns Politis opfattelse, at min anmodning skal vurderes efter 25 timers-reglen (punkt 2).

Københavns Vestegns Politi lægger særskilt vægt på Retsplejelovens § 41 b, stk. 3, nr. 5, hvoraf fremgår, at retten til aktindsigt kan begrænses i det omfang, at dommen eller kendelsen indeholder oplysninger om virksomheders erhvervshemmeligheder og offentlighedens indsigt i retssager findes at burde vige for væsentlige hensyn til de pågældende, der ikke kan varetages ved anonymisering i medfør af retsplejelovens § 41 e, stk. 4. (punkt 3).

Københavns Vestegns Politi noterer, at aktindsigten konkret drejer sig om 92 forskellige journalnumre, som skal fremsøges i Politiets Sagsstyringssystem, lokaliseres i forhold til sagsplacering og fremfindes på Københavns Vestegns Politis lokalarkiv eller rekvireres fra deres centrale arkiv (punkt 4).

Punkt 1 – om ressourceforbruget

Ressourceforbruget vurderes efter samme bestemmelser som gælder for offentlighedsloven.

Her er der grund til at pege på uddrag fra bemærkningerne til § 9, stk. 2, nr. 1 i lov nr. 606 af 12/06/2013, lov om offentlighed i forvaltningen:

”Det centrale for vurderingen af, om behandlingen af en anmodning om aktindsigt vil nødvendiggøre et – i forhold til ansøgerens interesse i at få indsigt i det konkrete tilfælde – uforholdsmæssigt ressourceforbrug, vil være det forventede tidsforbrug i forbindelse med den pågældende myndigheds behandling af aktindsigtsanmodningen. Der må i den forbindelse lægges vægt på, hvor mange sager eller dokumenter anmodningen om aktindsigt vedrører, ligesom der må lægges vægt på, om aktindsigten på grund af dokumenternes og sagernes indhold vil være kompliceret at behandle. Adgangen til at afslå at behandle en anmodning om aktindsigt vil forudsætte, at det vurderes, at det samlede tidsforbrug for myndighederne i forbindelse med

behandlingen af anmodningen – det vil sige såvel fremsøgningen af sagerne eller dokumenterne samt myndighedens vurdering af, om der kan meddeles aktindsigt heri – må forventes at overstige ca. 25 timer (svarende til mere end tre fulde arbejdsdage).

Hvis det uforholdsmæssige ressourceforbrug skyldes, at forvaltningsmyndigheden har undladt f.eks. at journalisere sagens (sagernes) akter behørigt, kan bestemmelsen dog ikke af den grund bringes i anvendelse.”

Bemærkningerne understreger, at 25-timers reglen ikke tænkes anvendt på journalister – eller en anden anmodning, hvori der er godtgjort en særlig interesse:

”Kravet om, at det skal påvises, at behandlingen af anmodningen vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, indebærer, at såfremt den, der har søgt om aktindsigt, godtgør en særlig interesse i sagerne eller dokumenterne, vil myndigheden m.v. være forpligtet til i almindelighed – og således uanset sagens eller dokumenternes omfang – at behandle anmodningen. En myndighed vil i den forbindelse kun sjældent kunne undlade at behandle en anmodning om aktindsigt, der er fremsat af et massemedie eller en forsker tilknyttet et anerkendt forskningsinstitut, da sådanne medier og forskere i almindelighed må antages at have en særlig interesse i aktindsigten, jf. også lovforslagets § 28, stk. 2, nr. 1, og § 29, stk. 2, hvorefter en myndighed kan undlade at foretage ekstrahering med henvisning til et uforholdsmæssigt ressourceforbrug”

Folketingets Ombudsmand har i en konkret sag udtalt, at grænsen over for journalister må sættes væsentligt højere end 25 timer (FO 27/5 2016).

Bemærkningerne understreger, at myndigheder ikke bare skal afslå anmodninger om aktindsigt, men i stedet indgå i en dialog om yderligere konkretisering:

”Hvor der er tale om en anmodning om aktindsigt, der vil være ressourcekrævende at behandle, herunder uforholdsmæssig ressourcekrævende, vil en myndighed m.v. dog under alle omstændigheder og således også i forhold til bl.a. journalister kunne anmode den aktindsigtssøgende om at konkretisere, hvad det nærmere er, den pågældende interesserer sig for. Endvidere vil myndigheden efter omstændighederne kunne tilkendegive, at en manglende konkretisering – hvor der ikke er tale om afslag på anmodningen som følge af et uforholdsmæssigt ressourceforbrug – vil indebære længere sagsbehandlingstid.

Meddelelse af afslag på aktindsigt med henvisning til ressourceforbruget bør således meget ofte ikke være den første reaktion på en anmodning om aktindsigt, men myndigheden bør i første række indlede en dialog med den aktindsigtssøgende med henblik på at få afgrænset og konkretiseret anmodningen, således at et eventuelt ressourceproblem ikke længere foreligger.”

Punkt 2 – Journalistisk interesse

Grænsen på 25 timer bør således som udgangspunkt ikke gælde, når ansøger har godtgjort en særlig interesse – eller repræsenterer et medie. Begge dele er tilfældet med min ansøgning.

Den særlige interesse, som lovforslagets bemærkninger omtaler, ses at være godtgjort i min anmodning. Heraf følger, at myndigheder jf. lovforslagets bemærkninger vil være ”forpligtet til i almindelighed” at behandle min anmodning.

Har politikredsen haft behov for yderligere oplysninger om den særlige interesse, har jeg netop i min henvendelse bedt om at blive kontaktet, hvis der var behov for yderligere oplysninger. Det har en række politikredse gjort, men ikke Københavns Vestegns Politi.

Jeg skal supplerende oplyse, at formålet er at sætte fokus på arbejdsmiljø, specielt undersøge hvilke typer af arbejdsmiljøsager, der ender med bødeforlæg. Hensigten er en journalistisk beskrivelse af dette. Derfor har jeg søgt den samme aktindsigt hos alle 12 politikredse og i Arbejdstilsynet. Jeg har fået aktindsigt hos Arbejdstilsynet og i 10 politikredse, mens jeg har klaget over afslaget for 2 politikredses vedkommende og over en anonymisering af virksomhederne i en tredje politikreds, der har givet aktindsigt i resten. Alt det øvrige materiale er udleveret, og Ugebrevet A4/avisen.dk og jeg er i fællesskab i gang med at bearbejde det.

Københavns Vestegns Politi er sammen med Midt- og Vestsjællands Politi således de eneste to politikredse, der har afvist aktindsigt, mens Nordsjællands Politi har foretaget en anonymisering af modtagerne af bøder, som gør materialet stort set ubrugeligt til analyse.

Såfremt Statsanklageren i København fastholder afslaget fra de to politikredse, vil det have en betydelig slagside i forhold til den research, det er muligt at foretage på det strafferetlige felt. Det vil være meget uhensigtsmæssigt.

Den godtgjorte interesse ses ikke at have indgået i politiets overvejelser i forbindelse med afslaget.

Det ses heller ikke, at politiet har dokumenteret, hvorfor interessen i nærværende sag ikke er godtgjort i et omfang, så 25 timers-reglen i det hele taget sættes ud af spil, som omtalt i forarbejdet til bestemmelsen.

Jeg er journalist og ansat som redaktør i Kaas & Mulvad. Jeg foretager denne research i et samarbejde med Ugebrevet A4 /avisen.dk, som vil bringe historierne. Det følger altså af lovforslagets bemærkninger, at jeg som journalist har en retslig særstilling, der går ud over ”enhver”, og at den påberåbte bestemmelse ikke bør tages i brug over for mig.

Punkt 3 – Erhvervshemmeligheder

Det er helt usandsynligt, at et bødeforelæg om overtrædelse af arbejdsmiljøloven skulle indeholde erhvervshemmeligheder i lovens forstand. Eller formuleret på en anden måde: overtrædelser af arbejdsmiljøloven er alvorlige især for ansatte, jobansøgere og pårørende, og sådanne oplysninger må ikke hemmeligholdes.

Hvis anklagemyndigheden fastholder, at det kan tænkes at være erhvervshemmeligheder, så bør den i det mindste sende oplysninger om størrelsen på de enkelte bøder, virksomhedens navn og §-henvisning til arbejdsmiljøloven.

Jeg henviser i den forbindelse også til, at ni politikredse og Arbejdstilsynet har udleveret disse oplysninger, uden at de et eneste tilfælde har fundet grund til at hemmeligholde oplysninger med henvisning til, at der var tale om erhvervshemmeligheder.

Punkt 4 – Kompliceret at finde sagerne frem

Jeg har været i dialog med flere af politikredsene og med Midt- og Vestjyllands Politi fundet en enkel og praktisk model for at finde sagerne frem. Det har jeg orienteret Københavns Vestegns Politi om.

Jeg har henvist dem til i tvivlstilfælde at tage kontakt til overassistent Linda Mikkelsen fra Midt- & Vestjyllands Politi (Mobil 61 90 21 39, mail: lmi006@politi.dk).

I de mange aktindsigter, som jeg har modtaget, kan jeg også se, at de enkelte bødeforlæg er bygget op på samme måde i alle politikredsene. Mange af politikredsene har haft langt flere end de 92 sager, som Københavns Vestegns Politi har. Men de har alligevel kunnet finde dem frem.

Hvis argumentet fra Københavns Vestegns Politi accepteres, vil det i praksis umuliggøre enhver temaindsigt i bødeforlæg, som ellers er hele den centrale nyskabelse omkring temaindsigt i retsplejeloven.

Mvh

Nils Mulvad
Redaktør
Kaas & Mulvad